

Дуг пут до успеха

„ПАМЕТКА“ 31. XII - 2 I 2004

Несигурност, непринципијелност, пословна (не)култура и морал, пример су како не треба радити, каже Срђан Јанићијевић

Привреда Србије је међу најнеразвијенијима у Европи. Искуство о сопственом незнању је магловито, а државни органи и политика не иду напред у развоју привредне активности. Несигурност, непринципијелност, пословна (не)култура и етика, могу да послуже као пример како не треба радити, каже за наш лист Срђан Јанићијевић, оснивач компаније за развој пословних пројеката Комон сенс, који је 15 година провео на руководећим положајима у највећим међународним компанијама. Вратио се у своју Србију пун вере да прикупљено искуство, знање и познанства може на најбољи начин да јој понуди.

Зато у својеврсном осврту унапред каже да у свету важимо за не баш поштене и једноставне пословне партнере. За нас је немогуће оно што је другде лако оствариво, а често успевамо у ономе што је у другим земљама несхватљиво. Зато страни капитал нема много поверења у такву средину. Без великих илузија, каже, пред нама је дуг пут суочавања са собом.

Да бисмо се, међутим, померили са садашње мртве тачке не треба много. Чак није важно ни то ко је на власти ако се будемо држали основних правила здравог разума, кућног васпитања и елементарног поштења. У озбиљном пословном свету реч и центлменски споразум важнији су од уговора, јер се тако развија поверење које је увод у послове. Државна администрација, на челу са владом, министрима и службеницима не треба да чини ништа оригинално – довољно је да ћуте и раде, обећавајући само што је реално и могуће. То важи како за домаће тако и за стране партнере који су нарочито осетљиви на

СРЂАН ЈАНИЋИЈЕВИЋ

реч и принцип. Нема места самоуверености. За наш незавидан економски положај непримерена је било каква бахатост, лажно самопоуздање, примитивна духовитост и просјачка креативност.

Странци нису зла коб

Отуда ваљда, примећује Јанићијевић, и наше извесно зазирање од великих светских компанија. А оне то не би биле да нису боље и успешније од регионалних, а нарочито домаћих. Оне нису за нас зла коб, већ привилегија што су ту. Од наше деце, каже, макар се с тим многи не сложили, оне ће направити праве пословне људе, донети раст привреде и друштва, виши стандард и квалитет живота. Оне су најбољи пример да постајемо део света. Од највећих 500 светских компанија код нас је, за сада, једва десетак.

„Надајмо се и радујмо њиховом доласку и не наседајмо популизму незналица. Када сваки већи град у

Србији буде имао по једну светски признату компанију, којој ће бити добар домаћин, нећемо више говорити о кризи. А ни о толикој улози државе”, наглашава Јанићијевић.

Највеће домаће компаније, начелно, нису против доласка страног капитала, а све чине да он не дође. А ако баш мора да дође, нека буде код њих или да прође кроз њих. То је разумљиво, али штетно. Уласком страног умањује се значај локалног капитала и долази до развоја конкуренције. То је добро за нашу земљу. Страни капитал ће учинити домаћи бољим према запосленима и средини у којој се оплођује. Дисциплиноваће државу, поправиће целокупно привредно окружење. Из тога ће на крају имати користи домаће компаније. Страни капитал не може без домаћег окружења и временом ће учинити све да се испуни један циљ, а то је оплодна капитала, страног или домаћег - свеједно.

Наша предузећа, чини се Јани-

ћијевићу, често опструирају позитивне и неопходне привредне токове на путу ка нормалној економији. Лични интерес, страх од непознатог, незнање, примитивизам, инат... само су неке од појава које он среће на том путу економске неминовности. Наду улива чињеница што ћемо и ми бити део ширег економског простора - хтели ми то или не. И неће бити по „нашем” него по економском принципу креирања вредности.

Најважније је предузетништво

Многа наша предузећа су приватизована, каже наш саговорник. Друштвена имовина коначно добија власника. То је позитиван помак. Да ли ће нови власници знати и умети да од својих предузећа направе успешне пословне моделе – друго је питање. Видећемо још много промена, мењаће се власници предузећа, биће банкрота и осталих појава нормалних за динамичну тржишну економију. Али, преиспитивање процеса приватизације мора се ограничити само на оне области у којима је направљена грешка или злоупотреба. Не кажњавати нове власнике ако су држава или њени службеници радили супротно закону и пословној етици. Нови власници већ су ризиковали да уложе новац и то мора да се поштује.

Ми смо агресиван, предузетан народ. Волимо да ризикујемо, важимо за креативне људе. Све су то почетне особине предузетништва. Зашто је, међутим, за последње три године отворено једва нешто више од три хиљаде предузећа у Србији? Шта није у реду? Због чега радије критикујемо него што стварамо? Узрок је у претераном самопоуздању и имиџу који „бизнисмени” имају. То ће се временом променити, очекује Јанићијевић.

– Наша земља је једна од ретких економија која дозвољава бављење послом уз релативно мали улог. Ако сте добили отпремнину, јефто је вишак, немојте да потрошите све на кола и веш машину, већ уложите у оно што знате да радите. Нико вам неће помоћи осим сами себи. Владе ће се мењати, власници такође, а ви, ако држите до себе, не трошите енергију причајући како су други неспособни, непоштени или незналице. Крените од ове Нове године и постаните свој човек. То је једна од дивних особина предузетништва и тржишне привреде”, рекао је на крају Јанићијевић.

Слободан Костић

Кобаоник спреман за зимску сезону

Туристички центар „Кобаоник” спреман је за почетак зимске туристичке сезоне, изјавио је заменик директора тог центра Будиша Нићифоровић. Он је рекао да на шпрелазу две године влада веће интересовање за зимску сезону на него лане, оценивши да је томе допринела и одлука Туристичког центра да цене од прошле године остану непромењене. (Танјуг)